

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ департаменту фінансової та
бюджетної політики Запорізької
міської ради

від 22.01.2025 № 5/1р

Програма управління місцевим боргом бюджету Запорізької міської територіальної громади на 2025 рік

I. Загальні положення

Програму управління місцевим боргом бюджету Запорізької міської територіальної громади на 2025 рік (далі – Програма) підготовлено з метою ефективного управління місцевим боргом, здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням місцевим боргом, у відповідності до Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним (міським) боргом, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2012 № 815.

Звіт про виконання Програми буде сформовано не пізніше ніж через три місяці після закінчення бюджетного періоду.

II. Мета та основні завдання програми

Метою Програми є ефективне управління фінансовим ресурсом бюджету територіальної громади для попередження фінансового ризику, своєчасного і в повному обсязі виконання Запорізькою міською радою зобов'язань за місцевим та гарантованим боргом та зменшення ризиків, пов'язаних із борговим навантаженням.

Основними завданнями Програми є:

- забезпечення своєчасного та у повному обсязі виконання зобов'язань з погашення та обслуговування місцевого та гарантованого боргу;
- недопущення перевищення граничної межі місцевого та гарантованого територіальною громадою боргу, а також межі видатків на обслуговування місцевого боргу, встановлених Бюджетним кодексом України;
- забезпечення ефективної співпраці з рейтинговими агентствами щодо присвоєння ними кредитного рейтингу територіальної громади та її борговим зобов'язанням.

III. Показники бюджету Запорізької міської територіальної громади на 2025 рік в частині місцевого боргу

Рішенням Запорізької міської ради від 04.12.2024 № 56 «Про бюджет Запорізької міської територіальної громади на 2025 рік» встановлений

граничний обсяг місцевого боргу бюджету міста станом на 31 грудня 2025 року в сумі 1 415 564,1 тис.грн.

Обсяг місцевого боргу складається з боргових зобов'язань за кредитними договорами, укладеними у 2019 - 2024 роках, залучення у 2025 році місцевих запозичень за рахунок коштів Європейського інвестиційного банку, німецького державного банку розвитку «KfW» та погашення частки місцевого боргу в обсягах, встановлених графіками. Детальна інформація щодо джерел формування граничного обсягу місцевого боргу наведено в таблиці.

Рішення Запорізької міської ради відповідно до яких укладено кредитні договори, мета запозичення	Місцевий борг станом на 31 грудня 2024 року, тис.грн	Планова вибірка кредитного ресурсу в 2025 році	Планове погашення основної суми боргу за місцевими запозиченнями в 2025 році	Місцевий борг станом на 31 грудня 2025 року, тис.грн
Кредитор: АТ «Державний ощадний банк України»				
Кредитний договір відповідно до рішення ЗМР від 25.03.2020 № 36 «Про здійснення місцевого запозичення у 2020 році» для фінансування видатків на розвиток аеропорту, дорожньої, житлово – комунальної та соціальної інфраструктури, оновлення матеріально – технічної бази установ та комунальних підприємств міста	26 043,1	–	26 043,1	–
Кредитний договір відповідно до рішення ЗМР від 10.09.2021 № 47 «Про здійснення місцевого запозичення у 2021 році» (зі змінами) для розвитку транспортної, житлово – комунальної та соціальної інфраструктури, оновлення матеріально – технічної бази установ та комунальних підприємств міста	47 917,5	–	24 999,6	22 917,9
Кредитний договір відповідно до рішення ЗМР від 29.09.2023 № 95 «Про здійснення місцевого запозичення у 2023 році» (зі змінами) на розвиток транспортної, житлово – комунальної та соціальної інфраструктури, оновлення матеріально – технічної бази бюджетних установ та комунальних підприємств територіальної громади	200 000,0	–	52 173,9	147 826,1
Кредитор: ПАТ АБ «Укргазбанк»				
Кредитний договір відповідно до рішення ЗМР від 25.03.2020 № 36 «Про здійснення місцевого запозичення у 2020 році» для фінансування видатків на розвиток аеропорту, дорожньої, житлово – комунальної та соціальної інфраструктури, оновлення матеріально – технічної бази установ та комунальних підприємств міста	31 250,0	–	31 250,0	–
Кредитний договір відповідно до рішення ЗМР від 10.09.2021 № 47 «Про здійснення місцевого запозичення у 2021 році» (зі змінами) для розвитку транспортної, житлово – комунальної та соціальної інфраструктури, оновлення матеріально – технічної бази установ та комунальних підприємств міста	48 979,6	–	24 489,8	24 489,8
Кредитор: АТ «Укрексімбанк»				
Кредитний договір відповідно до рішення ЗМР від 10.09.2021 № 47 «Про здійснення місцевого запозичення у 2021 році» (зі змінами) для розвитку транспортної, житлово – комунальної та соціальної інфраструктури, оновлення матеріально – технічної бази установ та комунальних підприємств міста	131 250,0	–	75 000,0	56 250,0
Кредитор: Міністерство фінансів України (джерело фінансування німецький державний банк розвитку KfW)				
Договір про субкредитування відповідно до рішення ЗМР від 04.12.2024 № 57 «Про здійснення місцевого запозичення у 2024 році» для реалізації проєкту «Енергоефективність у громадах»	–	612 765,0	–	612 765,0

<i>Кредитор: Міністерство фінансів України (джерело фінансування Європейський інвестиційний банк)</i>				
Угода про передачу коштів позики відповідно до рішення ЗМР від 29.05.2019 № 31 «Про здійснення місцевого запозичення для фінансування проекту «Комплексний проект з термомодернізації бюджетних будівель м.Запоріжжя» для реалізації проекту «Програма розвитку муніципальної інфраструктури України»	41 633,4	509 681,9	—	551 315,3
Разом	527 073,6	1 122 446,9	233 956,4	1 415 564,1

Витрати бюджету Запорізької міської територіальної громади з обслуговування місцевого боргу заплановані на 2025 рік у сумі 86 523,0 тис.грн відповідно до:

- графіків платежів за місцевим боргом Запорізької міської територіальної громади, визначених у договорах про відкриття кредитних ліній з банківськими установами;
- фактичного обсягу запозичень;
- прогнозних відсоткових ставок з урахуванням тенденції щодо зміни ставок EURIBOR, UIRD та курсу валют.

Показники бюджету Запорізької міської територіальної громади на 2025 рік в частині гарантованого територіальною громадою боргу

Рішенням Запорізької міської ради від 04.12.2024 року № 56 «Про бюджет Запорізької міської територіальної громади на 2025 рік» граничний обсяг гарантованого Запорізькою міською територіальною громадою боргу на кінець 2025 року встановлено у сумі 460 575,0 тис.грн.

Керуючись п. 15 ст. 17 Бюджетного кодексу України протягом строку дії договору про місцеву гарантію в рішенні про місцевий бюджет передбачені кошти на виконання гарантійних зобов'язань з платежів, термін сплати яких настає у відповідному бюджетному періоді.

В бюджеті Запорізької міської територіальної громади обсяг видатків на виконання гарантійних зобов'язань на 2025 рік визначено у сумі 6 231,5 тис.грн, для забезпечення виконання 80% гарантійних зобов'язань відповідно до рішення Запорізької міської ради від 26.09.2018 № 25 «Про надання місцевої гарантії» (зі змінами) за кредитом ПАТ АБ «Укргазбанк» на реалізацію проекту «Будівництво пасажирського терміналу та обслуговуючих споруд КП «Міжнародний аеропорт «Запоріжжя» на вул.Блакитна, 4 у Шевченківському районі м.Запоріжжя».

IV. Боргові інструменти, за допомогою яких планується забезпечити фінансування бюджету Запорізької міської територіальної громади у 2025 році

Бюджет територіальної громади на 2025 рік збалансовано з дефіцитом у сумі 888 490,5 тис.грн, що складається з обсягу витрат на погашення частини

місцевого боргу згідно з графіком в розмірі 233 956,4 тис.грн, та коштів від Міністерства фінансів України (за рахунок фінансування Європейського інвестиційного банку – 509 681,9 тис.грн та Кредитної установи для відбудови KfW – 612 765,0 тис.грн).

V. Структура місцевого боргу Запорізької міської територіальної громади

Місцевий борг Запорізької міської територіальної громади станом на 31.12.2025 має наступну структуру:

- за типом боргового інструменту – запозичення;
- за типом кредитора: внутрішнє запозичення – 1 415 564,1 тис.грн (100%);
- за типом боргового зобов'язання: заборгованість за довгостроковими 1 164 080,4 тис.грн (82,2%) та середньостроковими зобов'язаннями - 251 483,7 тис.грн (17,8%)
- за видом запозичення – гривня та євро.

VI. Оцінка ризиків

Головними ризиками виконання цієї Програми є продовження воєнної агресії російської федерації та розвиток кризових тенденцій в економіці, що може негативно вплинути на забезпечення виконання доходної частини бюджету територіальної громади та, відповідно, погашення боргових зобов'язань громади.

Показники місцевих запозичень та місцевого боргу можуть зазнати змін під впливом кон'юнктури фінансових ринків в результаті перерахунків у зв'язку зі зміною обмінного курсу гривні до іноземних валют.

Обсяг платежів з обслуговування та погашення місцевого та гарантованого боргу Запорізької міської територіальної громади може відрізнятись від прогнозованого у випадку зміни тенденції у динаміці ставок EURIBOR, UIRD.

Згідно зі ст. 18 Бюджетного кодексу України загальний обсяг місцевого боргу та гарантованого територіальною громадою боргу станом на кінець бюджетного періоду не може перевищувати 200 відсотків середньорічного обсягу доходів загального фонду місцевого бюджету, які надійшли за три попередні бюджетні періоди, що передують прийняттю рішення міської ради про здійснення місцевого запозичення та/або надання місцевої гарантії без урахування доходів визначених пунктом 1 частини першої статті 64 цього Кодексу та міжбюджетних трансфертів.

Середньорічний обсяг таких доходів загального фонду бюджету Запорізької міської територіальної громади за 2022 – 2024 роки становить 2 674 997,5 тис.грн.

Межа загального обсягу місцевого боргу та гарантованого боргу Запорізькою міською радою на кінець 2025 року становитиме 5 349 994,9 тис.грн ($2\,674\,997,5 \text{ тис.грн} \times 200\%$).

Загальний обсяг місцевого та гарантованого міською територіальною громадою боргу на кінець 2025 року становитиме 1 876 139,1 тис.грн або 35,1% від визначеної межі, що відповідає вищезазначеним нормам бюджетного законодавства.

Співвідношення обсягу виплат з обслуговування місцевого боргу та видатків загального фонду бюджету громади без урахування реверсної дотації та видатків за рахунок субвенцій, крім субвенцій, передбачених пунктами 6-8 частини першої статті 97 Бюджетного кодексу України, на 2025 рік становитиме 1,1%. Відповідно до частини шостої статті 74 Бюджетного кодексу України видатки місцевого бюджету на обслуговування місцевого боргу не можуть перевищувати 10% видатків загального фонду місцевого бюджету.

Враховуючи динаміку надходжень до загального фонду бюджету, громада має достатньо коштів для вчасного повернення та обслуговування місцевого боргу згідно з графіками до кредитних договорів.

Зважаючи на вищенаведені фактори, ризики щодо вчасного обслуговування місцевого боргу у 2025 році будуть мінімальними.

Складною є ситуація з погашенням гарантованого боргу по КП «Міжнародний аеропорт Запоріжжя». Запорізька міська рада, як гарант, не має можливості купувати іноземну валюту для виконання гарантійних зобов'язань зі сплати процентів та тіла кредиту позичальника згідно з п.19 постанови Національного банку України від 24.02.2022 № 18 «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану». Як наслідок, зростає навантаження на бюджет в наступних бюджетних періодах та є необхідність у подальшій реструктуризації витрат на погашення кредитних зобов'язань.

VII. Співпраця з рейтинговими агентствами

Кредитний рейтинг представляє собою оціночне судження рейтингового агентства щодо кредитоспроможності суб'єкта рейтингування загалом та/або за його окремим борговим зобов'язанням. Оскільки за своєю сутністю кредитний рейтинг є вираженням перспективи і включає припущення та прогнози щодо майбутніх подій, також на рівень кредитного рейтингу можуть впливати майбутні події та умови, існування яких не можна передбачити на етапі визначення/оновлення кредитного рейтингу.

Необхідними умовами плідної співпраці з рейтинговими агентствами є прозорість управління місцевим боргом та економічна ситуація в місті. Для цього передбачено ведення постійного діалогу з рейтинговими агентствами щодо соціально – економічного розвитку міста, місцевого боргу, підготовки звітів та відповідей на запити рейтингового агентства.

Міська влада протягом декількох років співпрацює з уповноваженим рейтинговим агентством ТОВ «Кредит-Рейтинг» щодо оновлення рівня рейтингу м.Запоріжжя та його боргових зобов'язань.

За результатами аналізу показників економічного та фінансового стану м.Запоріжжя за I півріччя 2024 року, звітних даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, стану виконання бюджету територіальної громади та перспективних планів міської влади на майбутнє, місту визначено кредитний рейтинг на рівні uaAA- за Національною рейтинговою шкалою з прогнозом «негативний» із збереженням у контрольному списку.

Оновлення кредитного рейтингу здійснювалось в умовах воєнного стану в Україні та співпадає із загальною тенденцією економічної ситуації в цілому по країні.

Крім того, Запорізька міська територіальна громада співпрацює з незалежним рейтинговим агентством Fitch Ratings, яке входить до «великої трійки» міжнародних рейтингових агентств.

Міжнародна рейтингова агенція Fitch Ratings 18.10.2024 підвищила місту Запоріжжя довгостроковий рейтинг в іноземній та національній валюті на рівні «ССС» з профілем ризику «Вразливий». Підвищення рейтингу ґрунтується на підтвердженій фінансовій стійкості, незважаючи на значні потреби у фінансуванні та ризики ліквідності. Місто все ще має обмежені можливості для подолання несприятливих економічних умов, які спричинені воєнним станом в Україні. Але незважаючи на вищезазначені фактори Fitch Ratings вбачає, що ймовірність дефолту протягом наступних 12 місяців, залишається низькою.

Заходи з попередження ризику зниження кредитного рейтингу включатимуть своєчасне і в повному обсязі виконання містом зобов'язань за місцевим та гарантованим боргом, а також розкриття інформації про стан і структуру боргів, обсяги майбутніх платежів за ними та закінчення воєнного стану в країні.

Директор департаменту
фінансової та бюджетної політики
Запорізької міської ради

Вікторія ЛОГВИНЕНКО